

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 36.

V Ljubljani, v četrtek 13. februarja 1896.

Letnik XXIV.

B o r i s.

Na Bolgarskem se igra pretresljiva in osodepolna tragedija.

Iz političnih vzrokov se prekršuje prestolonaslednik. Listi se mnogo pečajo s to zadevo. Zagrebški „Obzor“ o tem izreka nastopno sodbo: Mladi knez Boris mora v razkol: po volji svojega očeta Ferdinanda Koburškega, iz katolika postane grško-istočnjak. Ali je kako versko prepričanje dovelo očeta do tega koraka, da, kakor se navadno pravi, „prekrsti“ svojega sina? Nikakor ne, ker mej drugim on sam, oče, hoče ostati katolik. Do tega so ga doveli svetski interesi. V borbi mej njimi in svojo vestjo — podlegla je vest. Zadostuje že to, da ljudje, katerim ni vera prazna igrača, naj bojo že katoliki ali pravoslavni, obsojajo uzurpatorja Ferdinanda. Da bi Rusijo ublažil, da bi obdržal to, kar je uzurpiral, žrtvuje Ferdinand vero, žrtvuje sina, žrtvuje družinsko življenje in mir, družinsko srečo. Kedo ne bi takega človeka obsodil, kedo more najti za njega kako opravičenje?

Ako bi bil Ferdinand sam prestopil k pravoslavju in to se sinom, to bi bilo sicer žalostno, ali ako ne drugo, imelo bi v sebi nekaj logičnega. — Ali on ostaje katolik, ker misli da je dobro tako; kakor katolik pada se v Rim; in ko papež noče pristati na nekaj, na kar ni mogel pristati, toži o papežu, pa vendar prekršuje sina in v svojem nesrečno sestavljenem manifestu se predrzne sklicovati na Boga! Ali ni to res bogoskrunsko? Tako imenovane liberalne novine z nekim začudenjem bilježe napade katoliških novin na Ferdinanda, katerega z enako ostroostjo obsojuje dunajski „Vaterland“, berlinska „Germania“ in rimska „Voce della Verita“. Ta zadnja imenuje ga „apostata“. Izraz je oster ali resničen. Ferdinand je huji kakor odpadnik, ker on svojim interesom žrtvuje nedolžno dete in lomi pošteno besedo, ki jo je dal ženi in njenemu očetu, kedar se je poročil.

Mi ne zamerjamo Ferdinandu, da je iskal milosti Rusije; ali ako je ta milost zahtevala žrtvo vere in duše, moral bi se bil odpovedati milosti, ako potrebno odpovedati se prestolu. Ko je šel Ferdinand v Rim iskat od papeža privoljenja za prestop svojega sina k pravoslavju, smo mi koj rekli, da mu papež tega dovoljenja ne bo dal. Papež bi mu bil mogel dovoliti, in rad bi bil to privolil, da prestopi Boris k „unijatom“, h grko-katolikom; glede obreda je bil papež pripravljen na skrajno popustljivost. Ali kjer se tiče dogme, ne more papež popustiti. Po katoliškem nauku je rimski škof kot naslednik sv. Petra, po sami Jezusovi ustanovitvi, glava vseh škofov, glava cele skupne cerkve. Po „pravoslavnem“ nauku je pa on enak drugim biskupom. Kako bi bil torej papež mogel dovoliti, da prestopi Boris k pravoslavju? Kako bi se bil mogel odpovedati temu, kar je temeljni kamen katoliške cerkve, kar dela glavno točko razločka mej eno in drugo cerkvijo? — Ker ako so tudi še drugi razločki mej obema cerkvama, kakor o vicah, o čistem spočetju Marije, o načinu krščenja, o načinu obhajila, o izhodu sv. Duha, — eden je glaven: prvenstvo papežev. To prvenstvo spoznavajo katoliki; pravoslavni ga ne spoznavajo. Ali je mogel reči

sv. Oče Ferdinandu: Dopuščam, dovoljujem, da ga tvoj sin in tvoje potomstvo ne spoznavajo?

Neumno je bilo za Ferdinanda, kaj takega pričakovati; ali ker je šel v Rim, dokazal je, da priznava papeža kot takega, kateri ima v tem vprašanju zadnjo besedo. Zakaj se ni torej vklonil tej besedi? Zakaj je šel v Rim, ako je že nameraval ne poslušati vrhovnega pastirja svoje cerkve v slučaju, ako mu ne da dovoljnega odgovora.

Mi se nočemo spuščati sedaj v teologiško razlaganje. Ali tistim, kateri se s tem bavijo, je dobro znano, da so iztočni očetje na florentinskem zboru priznali prvenstvo papežev. Uzroki razkola nikakor niso bogoslovni, ampak čisto politični. Razkol izvela je prazna nečimernost.

Dandanes to lahko umevamo, ko hiša, katere hoče biti v Bolgariji vladajoča hiša, zapušča zavoljo političnih razlogov, zaradi prazne nečimernosti katoliško cerkev, da objame pravoslavje. Da mora to živo in na dnu duše boleti sv. Očeta, je popolnoma naravno. Ali posebno jeden razlog je, zavoljo katerega mora biti hudo ranjen; poznani so namreč njegovi vzvišeni nameni glede zjedinenja cerkev, o katerih je na začudenje vsega sveta prekrasno govoril v encikliki: „Praeclara gratulationis“. Vladajoča katoliška hiša na iztoku mogla bi bila v mnogem podpirati te namene; mogla je biti živ dokaz, da tudi katoliški vladar v Bolgariji more voditi narodno politiko in biti dober Slovan. Teh velikih namenov ni umela Ferdinandova glava. Njegovo srce je za tako čustvo preomejeno.

In tako postaje napetost vedno večja in zdi se, da se vračamo v srednji vek. Katoliški Slovani ne morejo tega z mirno dušo gledati. Priznavanje prvenstva rimskega papeža ni nobena zapreka najčistejšemu in najglobokejšemu slovanskemu prepričanju. Da niso Poljaki dobri Slovani, ni kriva vera, ampak politika. Čehi so katoliki; a kje je boljših Slovanov? Kje je našla misel duševne slovanske vzajemnosti boljših borilcev, kakor mej hrvaškimi katoliki. — Dinastija Koburg mogla bi biti narodna dinastija, če tudi ni pravoslavna. Narodni značaj bi dobila od vzajemnega čustva z narodom za njegovo slobodo, kulturo in velikost, — ali ne od vere. In ako postane pravoslavna, lahko bo delala na škodo narodu, kakor je delal pravoslavni kralj Milan v Srbiji proti mišljenju svojega naroda.

Ako se Rusija pomiri z uzurpatorjem za to, ker je on svojega sina prekrstil, to bomo zelo obžalovali in z nami vsi omikani Slovani. Dirajoč v svetišče vesti in z urivanjem pravoslavja nikakor ne more vršiti Rusija v Slovanstvu svoje naloge.

Deželni zbor Kranjski.

Proračunska razprava.

(Dolge.)

Iz proračunske razprave nam je še omeniti, da je statistik poslanec Hribar s številkami dokazoval, da ni res, kar se govori, da smo na Kranjskem preobremenjeni. Tako govorjenje je vendar nečuvno od poslanca dežele, ki je v najžalostnejih razmerah in ki neobhodno potrebuje državne pomoči. Državni „fiscus“ se bo kmalu poprijel Hribarjevih števil, in v deželi obremenil še ono, kar je po trditvah Hribarjevih premalo obremenjeno.

Dobro ga je zato zavrnil poslanec Povše, rekoč, da naše dežele ni primerjati z deželami rodovitnimi in bogatimi, katerih seveda tudi hujše breme manj občutno zadene, kakor revno našo deželo. — Poročevalec Klun obširno odgovarja zagovornikom povišanja deželne doklade ter pojasnjuje, da za letos ni na podlagi proračuna nobene potrebe zato.

Deželni predsednik baron Hein prosi zbornico, naj za letos ne poviša deželnih priklad, ker se bodo nasledki lanskega potresa in slabe letine čutili vlasti občutno še v tekočem letu. Primanjkljaj v deželnem proračunu se bo pokrili iz povišane doklade na žganje, iz prodaje obligacij in s svotami, ki se za določene namene letos porabile ne bodo.

Poslanec Murnik pravi, da se pri sestavi proračunov ne moremo ozirati na letine, ali so slabe ali dobre, za proračun treba pokritja. Zato izjavlja, da bo njegova stranka glasovala za 2% povišanje deželnih doklad.

Poslanec Kalan pravi, da je rekel poslanec Murnik: Pri sestavljanju proračuna se ne gleda na dobro ali slabo letino, marveč treba za primanjkljaj poiskati pokritja. Proti takemu načelu glede sestavljanja proračuna mora govornik najodločneje ugovarjati. To je ravno ono kapitalistično načelo, katero brez ozira na potrebe in koristi ljudstva, brez ozira na njegovo davčno moč vravnava proračun. Kedor hoče v pravi blagor ljudstva delati v javnem življenju, njemu mora merilo za troškovnik biti večja ali manjša davčna moč ljudstva.

Vlasti pa se čudi govornik, da se je za povišanje deželne doklade izjavil načelnik one stranke, iz katere je izšel predlog, naj se za po potresu poškodovane prebivalce odpišejo za pet let deželne doklade. Govornik izjavlja, da bo glasoval za ta predlog, kajti rad priznava, da so po potresu poškodovani potrebni vsestranskih davčnih olajšav, toda to mu ne gre v glavo, kako hoče „Narodova“ stranka v istem hipu glasovati za povišanje deželnih doklad, ko predlaga, naj se deloma sploh vse odpišejo po okrajih po potresu poškodovanih.

Kajti treba je pomisliti, da so ljudje poškodovani po potresu dobili zdatnih, in tudi nezadostnih podpor, za slabo letino pa ljudje niso dobili nobene odškodnine in bodo zato huje občutili davčno breme kakor poškodovani po potresu. Zato vendar ne gre onim povišati deželnih doklad v trenutku, ko hočemo potresence za pet let oprostiti vseh deželnih doklad. To je skrajna nedoslednost. Za povišanje deželnih doklad ni nobenega nujnega povoda, zato pa tudi ni potreba uprav v tem letu dražiti ljudi s povišanjem te doklade; vsprejme naj se torej odsekov predlog.

Poslanec Hribar se izjavlja za povišanje deželne doklade.

Poslanec Povše omenja nasproti poslanecu Hribarju, da bodo oprostitev deželnih doklad v smislu predloga Hribarjevega le v mali meri deležni prizadeti posestniki na deželi.

Obširna razprava se je vnela pri podpori za gledališče. Poslanec Kalan govori o pomenu dramatičnega slovstva in posebe o gledališču. Omenjal je velikih stroškov za gledališče in zato predlagal 3000 gld. manj podpore, kakor je to predlagal fi-

nančni odsek. Ta govor prinesemo po stenografičnem zapisniku.

Poslanec dr. Tavčar se skuša izviti iz zagate in pojasnjuje, zakaj njegova stranka glasuje tudi za 6000 gld. namenjenih nemškemu gledališču. Pravi, da klerikalci nič ne zaupa in zato se rajši družijo z nemškimi veleposestniki. — Lepa taka „narodna“ stranka!

Po predlogu poslanca Luckmana se poviša davek na finejše likerje od 6 gld. na 15 gld. od hektolitra.

Za zvišanje deželne doklade od 28 na 30% je bilo glasovanje po imenih. Vsi poslanci liberalne nemško-slovenske stranke so glasovali za, vsi poslanci kat. narodne stranke proti povišanju deželne doklade. S tremi glasovi večine se je naklada povišala na 30 odst.

Posl. dr. Papež je obširno poročal, kaj je storil dež. odbor z ozirom na porušena deželna poslopja ter je stavil v imenu finančnega odseka nastopne predloge:

1. Sedanji deželni dvorec naj se podre in dež. odbor se pooblašča, da doredi takojšnje podiranje. V ta namen potrebni kredit se mu dovoljuje.

2. Na prostoru, na katerem stoji sedanji dvorec, sezidati se ima novo poslopje po načrtu, kateri odobriti si pridržuje deželni zbor v letošnjem izrednem zasedanju.

3. Isto tako ima se dozidati podrti del deželne hiše v Gosposkih in Salenderskih ulicah in zidati Pogačnikova hiša v Salendrovih ulicah po načrtih, ki se kasneje odobré.

4. Z ozirom na to, da bode sezidava teh poslopij povzročila najmanj 700.000 gld. stroškov in da je dežela vsled potresa imela že 131.803 gld. 99¹/₂ kr. izrednih izdatkov, naprosi se visoka vlada, da nakloni deželi kranjske 200.000 gld. nepovratne podpore in 400.000 gld. brezobrestne ponapredščine.

5. Deželni odbor se pooblašča, da sme prodati redutno poslopje in sosednji hiši v Florijanskih ulicah za primerno ceno.

Po poročilu dr. Majaronovem se dovoli oprostitev deželnih doklad za posestnike poškodovane po potresu.

Predlog poslanca Hribarja in dostavek poslanca Povšeta, naj se izposluje še nadaljna podpora za potresence v Ljubljani in na deželi, se vsprejmeta.

Dolga je bila razprava glede železnic. Poslanci Globočnik, Modic, Zelen, Klun, Lenarčič so govorili za železnico Loka-Divača, Schwegel je zastopal nasprotno stališče. Vsprejet je bil predlog za železnico Loka-Divača. — Glede kmetskih zadrug smo že poročali. — S tem je bil dnevni red končan in dež. glavar je zaključil sejo ob 3/4 9, naznanivši, da k prihodnji seji povabi poslance pismenim potom.

Deželni zbor Goriški.

X. seja dne 11. februarja.

Predsednik otvori sejo ob 3/5. uri. Prebere se zapisnik.

Navzoči so vsi poslanci, tudi Prevzvišeni knezoškof Alojzij.

Predsednik naznani došle peticije, potem vladni zastopnik odgovori na interpelacijo posl. Bl. Grče radi regulacije hudournika Lijak.

Na vrsto pridejo interpelacije.

Posl. dr. Marani interpeluje in se huduje glede večeršnjega vladnega odgovora na interpelacijo posl. dr. Dottorija glede poprave katastra.

Posl. dr. Rojč interpeluje vlado, kaj hoče storiti, da prisili mesto, da redno in pravilno razglasa odloke glede slovenske ljudske šole.

Posl. dr. Tuma in slov. poslanci podajo resolucijo v prilog glede železnice čez Predil in po Vipavi in dr. Tuma podpira nujnost. — Vsprejeto soglasno.

Glede na Predil in vipavsko železnico je nujnosti ugovarjal župan goriški dr. Venutti; nujnost je bila sicer vsprejeta ali predlog je padel z jednim glasom in resolucija gre na peticijski odsek.

Nato se prestopi na dnevni red.

Na predlog posl. dr. Gregorčiča so se brali le predlogi; utemeljevanje se je opustilo.

Predsednik prebere resolucijo slovenskih poslancev glede ustanove deželnega šolskega sveta.

Nato poroča peticijski odsek o raznih prošnjah in zbor je dovolil podpore, kakor je nasvetoval peticijski odsek. — Tudi predloge pravnega odseka je

zbor okrajšanim potom rešil po nasvetu, le pri zadnji točki glede nepravilnosti v slovensko-laški občini Dolenje je posl. dr. Rojč zahteval natančnejše pojasnilo glede zastopstva v Dolenji, ki mnoge krivice dela slovenskim soobčanom.

Zbor se sklene ob 7/7. uri zvečer.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. februarja.

Štajerski deželni zbor je v torek zvečer obravnaval o premembi lovskega zakona. Zbornica je bila komaj sklepna, ker so konservativni poslanci zapustili zbornico. Posl. Forcher je naglašal, da mora zakon varovati poljedelca proti lovcu. Ker pa načrt zakona tega ne namerja, naj se vrne deželnemu odboru. Zbornica je nadaljevala debato do § 52.; pri tej točki pa dva poslanca zapustita zbornico, ki je nato bila nesklepna. Včeraj je bil rešen proračun. Potrebščina znaša 6,721.933 gld., pokritje 3,634.148 gld., primanjkljaj 3,087.785 gld. Ta primanjkljaj se bode pokrila z naklado na pivo in žganje v znesku 500.000 gld., z 10 odst. priklado na užitnino v znesku 120.000 gld. in 37 odst. priklado na vse direktne davke; nepokriti primanjkljaj v znesku 65.779 gld. naj se pokrije z blagajničnimi preostanki.

V nižjeavstrijskem deželnem zboru se je pričela predvečeranjem zvečer podrobna debata o deželnem proračunu. Prejšnji dan se je obravnaval lovski in ubožni zakon ter so letele ostre puščice v tabor veleposestnikov, pri razpravi o deželnem proračunu pa mora požreti marsikatero grenko dosedanja deželni odbor. Antisemitski poslanci prav dobro osvetlujejo nejasna in prikrita dejanja kapitalističnih zastopnikov.

O najnovejšem ogerskem škandalu se vrše v zbornici sleherni dan zelo burne debate. Ministerski predsednik ter prizadeti faktorji se sicer skušajo oprati, toda brez uspeha. Karol Pulszky se nahaja v preiskovalnem zaporu. Zdravniki, ki ga neprestano opazujejo, so izjavili, da je njegovo stanje popolno normalno. Akoravno še ta ustmena izjava ni popolno merodajna, je vendar dovolj jasno, da je v tem oziru vlada veliko zakrivila. Dosedaj se je konstatovalo, da ni glede svote 60.000 gld. nikakih računov. Nadaljne preiskave bodo dognale še več enakih nerednostij.

Bolgarija. Včeraj je brzjav raznesel novico, da je turški sultan priznal princa Ferdinanda bolgarskim vladarjem in naročil svojim veleposlanikom, da pri velevlastih izposlujejo jednako priznanje. To je posledica proticerkvenega „prekrščenja“ prestolonaslednika Borisa, katero je zahtevala Rusija in ž njo nekateri bolgarski krogi. Vendar pa se oglašajo ruski listi, ki naravnost obsojajo to igro, češ, s tem Rusija ničesa ne pridobi, ako Boris kot otrok pristopi k pravoslavju. Knez Uhtomski piše: Mi ne potrebujemo renegatov, kakor sta bila Cortez in Pizarro. Če Bolgarija potrebuje tujega kneza, dobi ga lahko iz Rusije. S hinavščino in zaničevanjem božjega in človeškega prava se ne pridobi slava ali prava ljubezen prebivalstva. — Iz tega je razvidno, da tudi „največja žrtva“ princu Ferdinandu ni še utrdila bolgarskega prestola.

Francosko ministerstvo je zopet v škripih. Dan na dan se odkrivajo nečastna dejanja deloma bivšega, deloma sedanjega ministerstva. Poslednje dni igra v senatski zbornici glavno ulogo zopet južno-železniška zadeva. Pravosodni minister Ricard je bil namreč prisiljen po mnogostranskem pritisku, da je uvedel zopetno preiskavo gore imenovane zadeve. V to svrhu je imenoval Le Poittevina preiskovalnim sodnikom. Ta pa je, predno ga je potrdil državni načelnik, pričel svoje delo ter uvedel hišne preiskave pri prizadetih faktorjih. Razumno je, da je to postopanje zelo razburilo pariške kroge in da se niso hoteli pokoriti sodnijskim naredbam. V prihodnji seji bodo razni senatorji pozvali vlado na odgovor in pričakuje se zelo burne debate. — Razni listi so mnenja, da je, ako ne popolna, vsaj delna kriza neizogibna, kar pomeni toliko, da se nahaja minister Ricard med dvema stoloma.

Angleška zbornica. Kakor smo že ob kratkem poročali, otvoril se je 11. t. m. angleški državni zbor s prestolnim govorom. Državni kancler je omenjal v svojem govoru zadnjih velevažnih svetovnih vprašanj. Glede Armenije je poudarjal, da je Anglija storila vse mogoče korake in da je s svojim pritiskom na sultana dosegla, da je dovolil vsaj najpotrebnejše preosnove. Potem je prešel na vene-

zuelsko vprašanje, gledé katerega izraža upanje, da se bode kmalu ugodno rešilo. Konečno se je v kratkih besedah spominjal transvaalskih razmer, katere postajajo vedno ugodnejše, in pa umrlega princa Battenberga. Omenjajoč nerešenih in novih predlog, ki čakajo rešitve v pričetem zasedanju, je poudarjal najvažnejšo potrebo, namreč pomnožitev in zboljšanje vojnih močij na morju. Kakor je razvidno, se je le malo dotikal perečih vprašanj, ker je dobro vedel, da se vlada ne more pohvaliti z sijajnimi zmagami. Jedinó dobro je za vlado to, da nima v nobeni stranki stroge opozicije. Gladstonova stranka sicer ni zadovoljna s postopanjem Anglije gledé armenskega vprašanja, ker bi se bilo lahko zabranilo mnogo več uporov in pobojev, ako bi bila Angleška tako ravnala, kakor je obljubila. Vendar pa meni vlada ustreči tudi tem nezadovoljnejšem. Predložila jim bode natančen popis vseh dogodkov v Armeniji, ki bode seveda prikrejen po načinu, kakoršnega potrebuje vlada; iz tega bode razvidno, da je Anglija storila vse, kar jej je bilo mogoče.

Socijalne stvari.

Kmečko vprašanje.

(Dalje.)

k) Kmečko pravo. Posebnega kmečkega prava, ki bi z ozirom na splošno korist zakonito ustanovil pogoje zdravemu razvoju kmečkega stanu, ne poznamo. Vzrok temu je rimsko pravo, ki je prepreglo sedanje države. Nauk o individualni slobodi in o neomejenosti lastninske pravice je uničil življenjsko moč družabnih organizmov.

Tudi mi zagovarjamo proti komunistom in socijalnim demokratom upravičenost zasebne lasti. Toda zraven povdarjamo tudi njene meje. Zasebna last se more izvrševati še-le v družbi in zato se po pravici imenuje družabno leno. Lastnik ima s svojo lastjo neko javno službo, katero mora opravljati v splošni blagor. Družba sicer nima pravice odpraviti zasebno last, toda dolžnost in pravico ima urediti jo tako, da koristi celoti.

Kar smo tu dejali o lasti sploh, velja tudi o delu, ki je v svojem smislu tudi neke vrste lastnina.

Proti načelom rimskega prava povdarjamo torej, da nista lastnina in delo samo privatno-pravnega značaja, marveč da spadata tudi v javno pravo. S tem je izrečeno že samo po sebi, da spada mej dolžnosti urejene družbe ustanovljati javno-pravne določbe o lasti in delu in da se mora tedaj z ozirom na splošno korist omejevati individualna sloboda.

Najvažnejši je za družbo lastninska pravica zemljišča, ker iz njega izvira vse, kar potrebujejo ljudje. Tudi o ti lastninski pravici velja, kar smo rekli preje o lasti sploh, da namreč zemljišče nima samo zasebno-pravnega lastninskega značaja, marveč da spada po svojem bistvu tudi v javno pravo, da je torej poleg zasebnih lastnikov zemljišča tudi družba v svojem smislu njegova lastnica.

Po teh načelih smo upravičeni zahtevati posebno kmečko pravo. Ta zahteva ni v nobeni zvezi z zahtevo socijalnih demokratov ali agrarnih komunistov, loči se uprav tako od Marksa in njegovih učencev, kakor od Henry-ja George-a.

Zasebna last mora biti sveta; po nji se ima najbolj častiti pošteno delo, toda poleg tega zahtevamo, da se ne rušijo pravice, ki jih ima cela družba do zemlje, in da se torej lastninska pravica družbe, ki živi od nje in je torej od nje odvisna, tudi varuje in brani.

Kmečko pravo mora ustanoviti te pravice, to se pravi: kmečko pravo mora zakonito določiti take razmere zasebne lastninske pravice, po katerih bo zemljišče res v korist lastnikom in družbi in mora vse zabraniti, kar bi temu nasprotovalo. Na tem stališču moremo slobodno razmotravati vprašanja o izpremembi dednega prava, o deljivosti kmečkih posestev, o stalnih domovih, o potrebi razbremenjenja kmečkega stanu o zadrudni organizaciji in o rentnih posestvih.

Kedor pa ne stoji na tem stališču, ne more sodelovati pri rešitvi kmečkega vprašanja, zato ker zanj javnega kmečkega vprašanja sploh ni. Mej te spadajo vsi, ki se ne drže objektivno-zgodovinskih krščanskih načel in ki jih imenujemo s skupnim imenom — liberalce. Kaj se meni tak mož za propad kmečkega stanu. „Ce kmet propade, je to njegova stvar in ne moja“, tako si misli in tako govori. „V gospodarskem življenju mora vladati slobodno tekmovanje sil. Država nima pravice vme-

šavati se v ta boj, najmanj pa sme pomagati slabejšemu in tako zadržavati naravni konec boju".

Tako je liberalno načelo, ki priznava javnemu pravu jedino le skrb za varnost in red; vse drugo pa potiska na stališče zasebnega prava.

Pokazali smo že, kako je pojmovalo krščanstvo to zadevo. Po krščanskih načelih je bila zemljiška last neke vrste družbin urad in vsak kmet je bil potemtakem pravi uradnik v družbi; njegovo delovanje ni bilo samo zasebno, marveč tudi javno, saj je v lepo urejenih razmerah delal zase in za javnost. Fevdalna vez je bila zanj in za družbo dobra in koristna, dokler je imela cerkev svoj vpliv v javnosti; še-le po protestantstvu se je pričela krutost fevdalne nadvlade.

Fevdalstvo se je tako s svojimi krivicami samo razjedlo. Kmečki stan se je moral nujno osloboditi teže krutega bremena. Toda namestu, da bi se bilo to oslobojenje vršilo primerno organičnemu razvoju kmečkega stanu, primerno njegovemu bistvu in značaju, se je posamni kmet odtrgal od svoje celote; organizem kmečkega stanu se je popolnoma razkosal in — grozne posledice temu obžalujemo s kmeti vred v naših dneh.

Fevdalstvo je moralo pasti, a zato bi bil moral ostati kmečki stan; toda tudi ta je padel s fevdalstvom vred. Plemiška nadvlada je po pravici gledé nanj se uničila, a zato bi se bi mu bila morala pustiti organizacija. Pri družabnem organizmu ni bistvenega razločka, če je organ oblasti jeden, kot v monarhiji, ali če vlada aristokracija, ali če gospoduje ljudstvo. Samo biti mora nekdo, sicer organizem razpade.

Aristokracično gospodstvo mej kmečkim stanom je padlo; torej bi mu bilo treba druge življenjske moči. Demokratična organizacija kmečkega stanu bi bila izvrstno izvrševala svojo nalogo. Ko se je pred dobrimi 40 leti pri nas osvobodil kmet, tedaj naj bi se bil kdo zgenol in zahteval samostojne kmečke zadruge, potem bi ne bilo sedaj treba s strahom se vpraševati: „Kaj bo?“

Država, oziroma uradništvo, ki je tedaj vse imelo v rokah, je zakrivilo propad kmečkega stanu; ono ima na vesti kmečko vprašanje. Ne samo, da kmečkemu stanu ni dalo nobene organizacije, da je vrglo posamne od celote odtrgane atome brez varstva v boj za življenje in smrt, marveč celo družabne organizme, ki so že živeli, je umorilo. Z atomizacijo kmečkega stanu je v tesni zvezi obrtni zakon z dne 20. dec. 1859, ki zadaje smrtni udarec obrtni zadrudni organizaciji.

Oboji: kmetje in obrtniki se vzdramljajo v naših dneh in zahtevajo zase zakonite organizacije. Najbolj čudno je, da hoče imeti novo organizacijo pod svojim varstvom birokracija, ki je ravno razrušila staro. Če bi bilo dovoljeno, bi pri ti priliki povedali lepo staro zgodbo, ki se nam vsiljuje v ti zadevi v spomin, mislimo namreč tisto dogodbico, ko so postavili kozla za vrtnarja in še-le prepozno izprevideali, da to vrtu ni bilo v — nobeno korist.

(Dalje sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. februarja.

(Darovi.) Dež. zbor je dovolil podpore: 1. Dramatičnemu društvu 6000 gld., 2. društvu „Theaterverein“ 6000 gld., 3. Muzealnemu društvu 400 gl., 4. Ciril-Metodovi družbi 1000 gld., 5. Filharmoničnemu društvu (za tri leta po 300 gld. I. rok) 300 gld., 6. Dunajskemu „Studenten-Krankenverein“ 50 gld., 7. Graški podpiralni zalogi 150 gld., 8. „Asylverein“ na Dunaji 50 gld., 9. „Mensa academica“ na Dunaju 25 gld., 10. Podpornemu društvu slovenskih visokošolcev na Dunaji 200 gld., 11. Dunajskemu medicinskemu podpornemu društvu 20 gld., 12. „Freitischstiftung“ za tehnike v Gradcu 30 gld., 13. Podpornemu društvu na rudarski akademiji v Ljubnem 20 gld., 14. „Radogoju“ 200 gl., 15. Podpornemu društvu na spodnji gimnaziji ljubljanski 250 gl., 16. na gimnaziji novomeški 200 gl., 17. na gimnaziji v Kranji 100 gl., 18. na gimnaziji kočevski 100 gld., 19. na višji realki v Ljubljani 50 gld., 20. Luku Jeranu za uboge dijake 200 gld., 21. ljudski in dijaški kuhinji ljubljanski 100 gld., 22. novomeški dijaški kuhinji 50 gld., 23. di-

jaški kuhinji v Kočevji 25 gld., 24. „Narodni šoli“ 200 gld., 25. Dijaški kuhinji v Kranji 100 gld., 26. „Rudečemu križu“ 100 gld., 27. „Patriot. Frauenhilfsverein“ 50 gld., 28. Bolniškemu društvu zasebnih uradnikov 100 gld., 29. „Slovenskemu planinskemu društvu 200 gld., 30. Podpornemu društvu na filozofični fakulteti na Dunaji 20 gld., 31. Podpornemu društvu juridične fakultete na Dunaji 25 gld.

(Iz Rovt) 11. februarja: Pri nas že tudi čutimo prihod pomladi. Noči imamo še bolj mrzle, po dnevi se pa že ogrejemo ne pomladnem solncu. — Opoludne kaže toplomer navadno + 6° v senci. — Solnčni bregovi so že do malega kopni in suhi, toda kaj bo še vse do sv. Jurija z vremenom, t. j. do časa, preden bomo krompir vsadili, pa Bog ve. — Naša nova cesta se je s svojim že preje napovedanim nadaljevanjem do Zirov za letos ustavila. Saj veste gospod urednik tisti pregovor kaj ne: „več kuharjev gotovo juho presoli!“ Hm! Pa naj bo. Bodemo že še malo potrpeti, saj smo navajeni. — Toda od zanesljive strani se nam je povedalo, da pride še letošnje pomlad velika komisija poslana od deželnega odbora, vso zadevo in stvar v Rovte pregledat in potem — bo, kar bo. Delala se bo ta cesta nadalje gotovo prej ko preje; naj bo Petru ali Pavlu prav ali ne. — Dne 1. marca t. l. prične poslovati tudi naša kmetiška posojilnica in hranilnica v Rovtah, kajti pravila je že potrdila sl. c. kr. deželna vlada v Ljubljani. Za to, po Raiffeisenov osnovano napravo kaže tukajšnje prebivalstvo veliko zanimanja. Osnovana pa je ta ne le za občino Rovte, temveč tudi za sosedne župnije Zavratec, Vrh in Zaplano. — C. kr. kmetijska družba za Kranjsko odposlala je zopet letos jednega mladeniča iz Rovt v Šmihel na Južno Tirolsko v sirarski tečaj in potem se osnuje še to pomlad II. sirarnica v Rovtah pri posestniku Jakobu Kuncu, hiš. št. 102. — Lansko leto vložili smo tudi prošnjo za večno pošto, pa nam je bilo za enkrat odbito. Letos pa se zopet pripravlja z novo prošnjo, kar upamo sigurno doseči. Več o tem kasneje. G. dopisniku v „Slov. Narodu“ iz Notranjskega na zadnji njegov dopis, kateri je radi slabe informacije jako pomankljivo poročal o nekaterih pomisleka vrednih zadevah, odgovorimo v prihodnjih dneh. Vam pa g. urednik „veseli pust!“ S. D. V.

(Razpisana služba.) Na petrazredni c. kr. rudarski ljudski šoli v Idriji je izpraznjeno mesto učitelja z letno plačo 450 gld., aktivitetno doklado 100 gld. in pravico do šestih petletnih doklad po 50 gld. Prošnje je vložiti do 29. t. m. pri rudniškem ravnateljstvu.

(Iz celovške škofije.) Premeščeni so častiti gosposdije: Václav Čech, provizor v Šmarjeti ob Velikovecu na Djekše; kapelan Josip Rozman v Sp. Dravberzi kot provizor v Šmarjeto ob Velikovecu in ob jednom oskrbuje župnijo St. Jurij na Vinogradih. V Spodnji Dravberg pride kapelan J. Trunk iz Vetrinjs.

(Iz Celovca.) dne 11. februarja. Tukajšnji akad. slikar A. Veiter je izdelal velik izviren križevpot za cerkev v Paternionu. Delo je zelo krasno. — Novačenje se vrši letos po sledečih slovenskih krajih: Celovec dne 5., 6. in 7. marca (552 novincev), Borovlje 9. marca (200), Celovec (mesto), 20. marca (105), Zelezna Kaplja 21. marca (152), Pliberk 23. in 24. marca (370), Velikovec 26., 27., 28. marca (560), St. Pavel 30. in 31. marca (310), Trbiž 10. in 11. aprila (367), Beljak 13. do 16. aprila, Smohor 18. aprila (200). — Dirka drsalcev na Vrbskem jezeru bila je v nedeljo dne 9. febr. zelo dobro obiskana in prav kratkočasna.

(Koroške novice.) Sama se je umorila dne 5. t. m. v Beljaku soproga hišnega posestnika Feichter. — Pogreb umrlega župnika Andr. Brežan-a v Djekšah je bil zelo veličasten; zbralo se je okrog 2000 ljudi, med njimi 12 duhovnikov, na čelu jim v. g. dek. upravitelj Fr. Petek iz Grebinja. — Povodom razprav dež. zbora liberalno-nacionalni listi kar besnijo proti katoliškim našim poslancem. „Südmark“, kateri se ni dovolila podpore, veronauk na realki, bolnišnica, vse jim daje povod, da se zaletavajo v nas. Prvaštvo v raznih surovostih pa gré vse-

kake Steinwendrovemu listu „Kärnt. Nachrichten“ v Beljaci.

(Osebn. vest.) Nadučitelj na ljudski šoli v Trbovljah, gosp. Gustav Vodušek, je imenovan okrajnim šolskim nadzornikom za šolske okraje Brežice, Sevnica in Kozje.

(Talijske rešitve življenja) je pripoznalo graško namestništvo Ani Makotter z Mute, ker je rešila iz ognja dne 23. avgusta l. l. dva otroka posestnika Osterca.

(Iz Reke.) Pretečeni teden se je mudil od srede do sobote v Reki presv. biskup senjsko-modruški. Namen je bil obaviti vizite pri višjih ličnostih. Guverner bil je slučajno v času prihoda v Budapešti, a prišel je naglo v Reko, da ga more sprejeti, ter se je potem koj vrnil v Budapešto. V soboto odpotoval je presvitli g. biskup v Zagreb. — Kakor se čuje, pomnožila se bo Reka za kakih štirideset družin — izvoljenega naroda. Gotovo, da se bo mažarska ideja širiti mogla — odločili so tam gor v Judapešti poslati v Reko židovske družine. Ze tako jih je preveč, kaj bo pa še-le potem. To so lepi zahvalni darovi za Rečane, ki so se bili predali Mažarom.

Društva.

(Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem) je imelo v nedeljo dne 9. februarja zelo dobro obiskan shod v Dobrih ob Guštanju. Govornika, gospoda Podgore in Rozman, sta razpravljala razna gospodarska, šolska in politična vprašanja in ožigosala zlasti postopanje liberalnega deželnega zbora koroškega proti usmiljenim sestram, veronauku, volilni reformi, slovenski šoli itd. Predlagala se je resolucija: „Dne 9. februar. na shodu katoliškega-političnega in gospodarskega društva zbrani volilec obžalujejo sklepe deželnega zbora koroškega o verskem pouku na realkah in o usmiljenih sestrah v celovski bolnišnici ter oporekajo naredbi, da se poslanci ne bi imeli voliti po občinah. Ob jednom se zahvaljujejo mil. gospodu knezoškofu in katoliškim poslancem za predloge in delovanje v korist kmetskemu stanu in zlasti izrekajo svojima poslancema gg. Einspieler-ju in Muri-ju popolno zapužanje.“ — Po jednoglasno sprejeti resoluciji se je zaključil shod z živahnimi „živio“-klici papežu, cesarju in knezoškofu.

Telegrami.

Dunaj, 12. februarja. Začasni mestni svet je sklenil, da se prično vsakokratne občinske volitve že ob 7. uri zjutraj.

Dunaj, 12. februarja. Gorenjeavstrijski tirolski, goriški, koroški in solnograški dež. zbor so danes zaključili posvetovanja.

Dunaj, 12. februarja. V deželnem zboru je naznanil predsednik, da zahteva deželno sodišče, da se mu izroči posl. Steiner radi prestopka zoper javni mir in red.

Dunaj, 12. februarja. Ruski general Goleničev-Kutuzov je odpotoval danes zjutraj v Sredec.

Dunaj, 12. februarja. Kakor se poroča „Pol. Corr.“ so turški poslaniki že izvršili nalogo glede izposlovanja priznanja bolgarskega kneza. Poslanik na Dunaju je včeraj izročil dotično sultanovo pismo.

Praga, 12. januarja. Deželni zbor je s 130 proti 54 glasovom vsprejel resolucijo budgetnih komisij, v kateri se določa, da se v prihodnje posvetovanja deželnega zbora ne zaključijo, ampak samo prelože. Nemci so glasovali proti resoluciji.

Praga, 13. februarja. Cesarskemu namestniku grofu Thun-u je podelil cesar red zlatega runa.

Sredec, 12. februarja. V mestu, ki je v vseh delih okrašeno, je že živahno gibanje. Z vsakim vlakom dospe mnogo deputacij. Po mestu vihrajo bolgarske in ruske zastave.

Rim, 12. februarja. Državni zbor je sklican na 5. marca. Poročila o ministerski krizi se ne potrjujejo.

Bruselj, 12. februarja. Danes se je vršila poroka princezinje Henriete z vojvodo

Menjalnica bančnega zavoda

Najbolje priporočena
za preskrbljenost vseh
v kurzem listu
saznamovanih
menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre

Vendaumeškim. Pri slovesnosti so bili navzoči kralj, kraljica, več knezov in princev, ministri in mnogo drugih dostojanstvenikov.

Madrid, 12. februarja. Danes je odpotoval zopet jeden bataljon pešcev na Kubo. Občinstvo je odhajajoče vojake naudušeno pozdravljalo.

Madrid, 12. februarja. Po sklepu ministrskega sveta bode zastopal špansko kraljico pri kronanju ruskega cara vojvoda Najera. — Nadalje je sklenil ministerski svet, da se kmalu imenujejo novi mestni odborniki.

Preizkusili in priporočili
so sloviti vseučilišni profesorji in zdravniki tinkturo za želodec lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta), katera je ugodno učinkuje, želodec krepčuje, slast in prebavljenje pospešuje in telo odpirajoče sredstvo. — Stekleničica velja 10 kr. 121 (50—1) 1

Umrli so:
11. februarja. Stanko Selan, delavčev sin, 3 leta, Karolinska zemlja 21, bronhitis. — Marjeta Friškove, gostilničarja žena, 62 let, Gruberjeve ulice 1, otrpnenje pluć.
12. februarja. Marija Majdič, delavka, 48 let, Kravja dolina 16, metro carcinoma.

Tujci.
11. februarja.
Pri **Stonu**: Breisach, Konrad, Neustätter z Dunaja. — Pregl iz Logatca. — Epstein iz Prage. — Gasperi iz Postojne. — Deu iz Tržiča. — Jack iz Celovca. — Sprinar iz Grada. — Terbuhič iz Zatišine. — Fettich iz Št. Jerneja. — Kurhtrich iz Karlova.
Pri **Maliču**: Markuš, Weber, Glück, Schacherl, Gerber, Rottenberg, Brenner, Moosbrugger, Siroška z Dunaja. — Mayer iz Marselja. — Schmidt iz Grada. — Lenbuscher iz Bero. — Wolf iz Prostějova. — Prstec iz Zagreba.

Tržne cene v Ljubljani
dné 12. februarja.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7 80	Špeh poven, kgr.	66
Rež,	7 30	Surovo maslo,	75
Ječmen,	6 50	Jajce, jedno	2
Oves,	6 80	Mleko, liter	10
Ajda,	7 50	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	6 50	Telečje	66
Koruza,	5 50	Svinjsko	60
Krompir,	2 80	Kostrunovo	40
Leča, hktl.	12	Piščanec	65
Grah,	12	Golob	17
Fizol,	12	Seno, 100 kgr.	2 40
Maslo, kgr.	90	Slama, 100	2 50
Mast,	70	Drva trda, 4 kub.m.	6 50
Špeh svež,	64	" mehka, 4 " "	4 80

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
12	9. zvečer	738.3	+2.3	sr. vzh.	jasno	
13	7. jutraj	736.6	-1.5	sr. svzh.	skoro jasno	0.0
	2. popol.	736.9	+6.6	sl. svzh.	jasno	

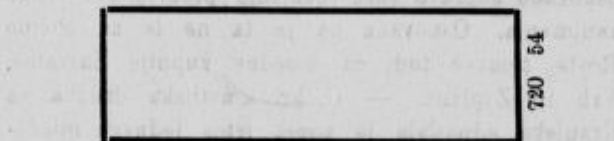
Srednja večerajna temperatura +3.1°, in za 3.6° nad normalom.

Eksekutivne dražbe.
Ivana Malina iz Ljubljane premakljivo posestvo (razna gostilniška oprava) (655 gld. 2 kr.), terjatev 611 gld. 20 kr., dné 17. februarja (ponovitev) v Ljubljani.
Franceta Slovše iz Ljubljane premakljivo posestvo (192 gld. 20 kr.), terjatev 200 gld., dné 17. febr. in 2. marca v Ljubljani.
Jožefa Branka iz Vodic nepremak. posestvo (1350 gld.), terjatev 82 gld. 52 kr., dné 15. februarja in 17. marca v Kamniku.

Janeza Nahtigala s Polja nepremakljivo posestvo (1367 gld.), terjatev 94 gld. 50 kr., dné 15. febr. in 17. marca v Kamniku.

Zahvala. 118 1—1
Za mnoga prišerna sočutja mej boleznijo in po smrti mojega iskreno ljubljenega soproga, gospoda
Franca Lužar-ja
c. kr. sednijskega sluga in posestnika
za mnogoštevilno udeležbo pri pogrebu sem dolžna tem potom izreči svojo najtoplejšo zahvalo, posebno blag. gospodom uradnikom c. kr. okrajnega sodišča in c. kr. davkarje v Zatišini, c. kr. žandarmeriji, kakor tudi vsem njegovim dragim prijateljem. Dalje bodi najpriširnejša zahvala vsem gg. darovateljem krasnih vencev in gg. pevcev pod vodstvom g. nadučitelja Kovača za ganljive žalostinke. Vsem stokratni Bog plačaj.
Zatišina, dné 13. svečana 1896.
Žalujoča vdova.

Nadstropna hiša na prodaj!
Na **Karolinski zemlji**, precej za botaničnim vrtom ob izanski cesti, je **hiša št. 21 na prodaj.**
Hiša je nova, dobro zidana. Cena **5500 gld.** Plačilo na obroke. 117 4—1
Natančnejše se pogoji zvedo v **Črni Vasi št. 8.**

Štev. 25.519. 84 3—2
Dijaška ustanova.
S pričetkom tekočega šolskega leta izpraznjeni ste **2 mesti Jernej Sallocherjevih ustanov po 50 gld. na leto.**
Pravico do teh ustanov imajo dijaki ljubljanskih gimnazijev, ki so rojeni na Kranjskem in so ubogi, lepega vedenja, pa pridni.
Prošnje z dokazili o rojstvu na Kranjskem, o uboštvu, o vedenju in o napredovanju v učenju, vložiti je
do konca februarja letos
pri predstojnem gimnazijskem ravnateljstvu.
Magistrat dež. stolnega mesta Ljubljane,
1. dan februarja 1896.

Koverte s firmo
priporočila
Katoliška Tiskarna
po nizke ceni.

V zalogi **Katoliške Tiskarne** v Ljubljani izšlo je ravnokar:
12 Marijinih pesmij
za mešan zbor zložil
Janez Pogačnik
op. 8.
Cena partituri 50 kr. Vsak glas velja 10 kr. Po pošti 5 kr. več.

Stavbeni prostor
v najlepši legi ob **Tržaški cesti**, mereč v celoti 6½, orala, prodá se vkup ali razdeljen v male parcele obsežajoče 180 štirijaskih sežnjev ali več.
Pojasnila daje lastnik **Konrad Stoecklinger na Rimski cesti št. 15.** 96 3—3

Herbabny-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup
Ta 26 let z največjim uspehom rabljeni, **prvi sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi.** Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za **narejaní krvi**, raztopljive **fosforno-apnene soli**, ki so v njem, posebno pri **slabotnih otrocih** pospešujejo **narejanje kostij.**
Cena steklenici je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. 299 20—4

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imi in, a so **večar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različni od našega originalnega 26 let obstoječega podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa.** Zahteva naj te torej vselej **iskrečno Herbabny-jev apneno-železni sirup.** Pazi naj se tudi na to, da je **zraven stoječa oblastveno protokollirana varstvena znamka na vsaki steklenici** in prosimo, ne dajte se **zapeljati niti z nižjo ceno, niti z družimi pretvezami**, da bi kupili **kake ponaredbe!** 27 20—10

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII/1, Kaiserstrasse 73 in 75.
Zaloga tudi skoro v vseh lekarnah.

Izdelovanje vrečic iz najboljšega papirja.
Otvoritev in priporočilo.
P. n. občinstvu uljudno naznanjam, da sem **otvoril meseca prosinca t. l. trgovino s papirjem in delavnico za izdelovanje papirnih vreč.**
Priporočuj se slavnemu občinstvu v mnogobrojno naročbo, zagotavljam, da bom vse svoje naročnike skrbno, solidno in po nizke ceni postregel.
Odličnim spoštovanjem
Josip Petrič,
104 3—3
Vegove ulice šte. 8.
Točna postrežba.

Dunajska borza.

Dné 13. februarja.			Dné 12. februarja.			Kreditne srečke, 100 gld.		
Skupni državni dolg v notah	101	gld. 10 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	151	gld. — kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	135	—
Skupni državni dolg v srebru	101	10	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158	50	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18	40
Avstrijska zlata renta 4%	121	95	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193	50	Rudolfove srečke, 10 gld.	23	75
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101	43	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	10	Salmove srečke, 40 gld.	67	50
Ogerska zlata renta 4%	122	35	Tisne srečke 4%, 100 gld.	142	—	St. Genois srečke, 40 gld.	72	50
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99	20	Dunavske vravnave srečke 5%	128	25	Waldsteinove srečke, 20 gld.	54	—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1007	—	Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107	—	Ljubljanske srečke	23	25
Kreditne delnice, 160 gld.	385	75	Posojilo goriškega mesta	112	—	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	173	80
London vista	120	85	4% kranjsko deželno posojilo	98	60	Akcije Ferdinandove sev. železn. 1000 gl.st.v.	3470	—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59	05	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99	35	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	472	—
20 mark	11	80	Prioritetne obveznice državne železnice	224	—	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	102	25
20 frankov (napoleonor)	9	58	" " južne železnice 3%	170	10	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	65	—
Italijanski bankovci	43	70	" " južne železnice 5%	130	60	Montanska družba avstr. plan.	89	—
C. kr. cekini	5	67	" " dolenjskih železnice 4%	99	50	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	171	25
						Papirnih rubljev 100	125	12

Nakup in prodaja
vskovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka.
Kulatno izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilfstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.